

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

Рекомендовано до опублікування кафедрою документальних
комунікацій і бібліотечної справи РДГУ
(протокол № 2 від 28 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко,
Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко
Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

УДК 002+01+02

П 78

Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 10 лют. 2016 р.) / ред. кол.: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет ; за заг. ред. М. С. Костенко ; наук. консультант Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, каф. докум. комунікацій і бібл. справи. — Рівне : РДГУ, 2016. — 200 с.

Видання містить тези доповідей та повідомлення, подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі», організовану кафедрою документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріали збірника охоплюють широке коло проблем інформаційної сфери і суміжних галузей наукових знань.

Призначене для фахівців у сфері інформаційної діяльності.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії. Відповідальність за наведені в публікаціях дані і точність цитувань несуть автори.

© Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи, 2016

© Редакційна колегія збірника (укладання), 2016

© Автори статей, 2016

4. Печена А. В. До становлення масової роботи вітчизняних бібліотек: суспільно-історичний аспект / А. В. Печена // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2011. — Вип. 34. — С. 156—163.

5. Давидова І. О. Інноваційна політика бібліотек України: зміст та стратегії розвитку в інформаційному суспільстві : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій / Давидова Ірина Олександрівна ; Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2008. — 51 с.

6. Риб'янцева І. Комфортний простір — підґрунтя для якісного бібліотечнообслуговування / І. Риб'янцева // Бібл. планета. — № 2. — 2012. — С. 10—11.

7. Дворкина М. Я. Библиотечное обслуживание: новая реальность : лекции / М. Я. Дворкина ; Моск. гос. ун-т культуры и искусств. — Москва : Изд-во МГУКИ ; Профиздат, 2000. — 48 с.

8. Кондрашкина Е. В. Массовое библиотечное обслуживание : учеб.-практ. пособие / Е. В. Кондрашкина. — Москва : Литера, 2012. — 176 с.

УДК 016(085)

Л. П. Пасічник

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОБЛІК І ПОШУК ПРОМИСЛОВИХ КАТАЛОГІВ

Важливою складовою інформаційних ресурсів науково-технічної інформації є такі документи, як промислові каталоги (ПК). Однак у порівнянні з іншими видами документів, промисловим каталогам приділяється менше уваги і з боку теоретиків документознавчої науки, і з боку бібліографів-практиків. Це зумовлено, насамперед, специфічними особливостями та призначенням ПК як спецвидів технічних документів, їх нечисленністю в системі документних ресурсів. Промислова документація вивчається та характеризується здебільшого фахівцями тих бібліотечно-інформаційних установ, які безпосередньо комплектуються цим видом документів. В Україні це Державна науково-технічна бібліотека України (ДНТБ України), фонд промислової документації якої є найбільшим в Україні і нараховує понад 630 тис. вітчизняних і зарубіжних документів; регіональні центри науки, інновацій та інформатизації (ЦНІ); наукові бібліотеки деяких науково-дослідних установ та підприємств. Але навіть фонди цих установ часто обмежені хронологічними рамками, оскільки комплектування їх промисловими каталогами завершилося після розпаду СРСР.

Вимоги до структури, змісту, порядок підготовки та видання ПК встановлює міждержавний стандарт ДСТУ ГОСТ 7.22:2004 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Промислові каталоги. Загальні вимоги» [1].

В цьому стандарті зазначається, що «промислові каталоги повинні містити відомості про вироби, що серійно випускаються, рекомендовані до серійного виробництва, вилучаються з виробництва, а також відомості про зміни параметрів, технічних та експлуатаційних (споживчих) характеристик, котрі вносяться в процесі виробництва виробів, а також забезпечувати достовірність, повноту та оперативність інформації» [1, с. 1].

Стандарт визначає такі види ПК: номенклатурний, лист-каталог, проспект, преїскурант.

Важливим напрямком роботи з ПК є їх бібліографування. Тривалий час в системі державного бібліографічного обліку існувала велика лакуна: відсутність джерела, яке б облікувало всі ПК, видані в Україні.

З 1961 року і до моменту розпаду СРСР вітчизняні ПК (поряд з російськими та інших республік СРСР) облікувалися у багатогалузевому бібліографічному покажчику (БП) «Новые промышленные каталоги», який видавався Російським науково-дослідним інститутом проблем машинобудування.

Понад десяток років в Україні як незалежній державі був відсутній облік ПК в спеціальному бібліографічному виданні. І лише 2002 року у вирішенні питання бібліографічного обліку ПК відбулися позитивні зрушення: ДНТБ України розпочала видання БП «Надходження промислової документації у фонд ДНТБ України». Зазначений БП виходив до 2005 р. щоквартально в 11-ти галузевих серіях.

Активне впровадження в бібліотечну практику інноваційних технологій дало змогу здійснювати бібліографічний облік і пошук ПК, що надійшли до ДНТБ, в автоматизованому режимі, зокрема, у «Базі даних промислових каталогів». Ця база даних представлена на сайті ДНТБ України (розділ «Електронні ресурси», підрозділ «Спеціалізовані каталоги»). В ній можна здійснювати пошук ПК за їх щомісячними надходженнями у фонд бібліотеки, використовуючи такі пошукові критерії: ключові слова, автор, назва, рік видання. Крім того, система ІРБІС 64 забезпечує додаткові можливості пошуку ПК: стандартний, розширений, професійний, розподілений, за словником, за ДРНТІ-навігатором, УДК-навігатором, ББК-навігатором та тематичним навігатором. Нижня хронологічна межа пошуку в базі даних — 2007 рік.

Бібліографічну інформацію про ПК за попередні роки, у разі потреби, можна знайти за іншими базами даних: «Каталогом книг і періодики ДНТБ України» та «Алфавітним імідж-каталогом».

Пошук у фонді промислової документації ДНТБ України забезпечують також карткові каталоги: алфавітний каталог зарубіжних фірм, систематичний каталог зарубіжних фірм, предметний каталог до фонду промислової документації.

Отже, використовуючи можливості традиційного та електронного довідково-бібліографічного апарату ДНТБ України, споживачі мають можливість отримати бібліографічну та фактографічну інформацію про вітчизняні й зарубіжні підприємства, їх продукцію.

Однак найбільш повну та регулярно актуалізовану інформацію промислового призначення можна отримати безпосередньо з сайтів підприємств-виробників (здебільшого у розділах «Каталог продукції» або «Продукція»). Підприємства, номенклатура виробів котрих є надзвичайно великою, представляють на своїх сайтах низку ПК, систематизуючи їх за спеціальними галузевими рубриками.

Інформація в самих ПК, як правило, представлена за розділами: призначення, сфера застосування, технічні характеристики та дані виробів, структура умовного позначення, конструкція та принцип дії, відомості про умови експлуатації, комплектність постачання, формулювання замовлення, умови транспортування та зберігання тощо.

Зазначимо, що згадані електронні ресурси окремих підприємств мають досить високий рівень технічної розробки, інформаційно-бібліографічну вичерпність, широкі сервісні можливості, що дає можливість використовувати їх як спеціалістам промислових галузей, так і бібліотечним фахівцям у процесі інформаційного обслуговування.

Список використаної літератури

1. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Промислові каталоги. Загальні вимоги (ГОСТ 7.22—2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.22:2004. — [Чинний від 01.01.2005]. — Київ, 2004. — 4 с. — (Держспоживстандарт України).

УДК 021.8:004.738.5

С. С. Пересунько

БІБЛІОТЕКА ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Світове співтовариство у третьому тисячолітті вступило у фазу формування єдиного інформаційного простору як інформаційно-комунікаційного середовища, що дозволяє забезпечувати необхідною інформацією окремих громадян, їх об'єднання, органи влади і управління, окремі регіони й суспільство в цілому.

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДНЄ СЛОВО</i>	3
<i>СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ</i>	5
Бабенко Ж. В. Трансформація процесів інформаційної діяльності у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	6
Бережна К. С. Організаційна структура публічних бібліотек України в умовах інформатизації.....	9
Біловус Г. Г. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат: традиції та інновації (за матеріалами фахової періодики 2000—2014 рр.)	11
Мар’їна О. Ю. Віртуалізація інформаційних продуктів бібліотек.....	14
Моторна Н. І. Просування інформаційних продуктів та послуг у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	16
Николишин С. М. Масова робота бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	21
Пасічник Л. П. Бібліографічний облік і пошук промислових каталогів	23
Пересунько С. С. Бібліотека як складова інформаційно-комунікаційного простору	25
Промська О. Л. Електронні біографічні ресурси Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	27
Степко О. М. Використання інформаційних технологій бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда.....	29
Трачук Л. Ф. Користувачі як співтворці електронних бібліотек: зарубіжний досвід.....	32
Шитикова Т. Н., Матвеева Е. В., Юнаковская В. В. Университетская библиотека: новый этап в информационном обслуживании пользователей	33
<i>СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА</i>	37
Костенко М. С. Сайти обласних універсальних наукових бібліотек Західного регіону України в системі засобів інформаційного забезпечення культури і мистецтва	38
Нефедов К. Ю. Електронні бази даних античних текстів як інформаційний ресурс	40
Польова Т. В. Автоматизовані технології отримання наукової інформації	42
Постельжук О. М. Веб-сайт Дубенської центральної районної бібліотеки у віртуальному інформаційному просторі	44
Рибачук Н. В. Шляхи використання інформаційних ресурсів Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки в умовах розвитку веб-середовища.....	46
Смолій С. І. Інтернет-технології як чинник трансформації процесів інформаційної роботи.....	48
Соколовська Т. Б. Трансформаційні процеси в інформаційному середовищі бібліотеки	52
Чорній В. І. Шляхи підвищення ефективності використання інформаційних ресурсів бібліотечних установ в умовах розвитку веб-середовища	54
Шилюк О. І. Вплив веб-середовища на розвиток інформаційного потенціалу бібліотеки	56

Яцечко-Блаженко Т. В. Польські інформаційні ресурси з пошуку генеалогічної інформації.....	58
СЕКЦІЯ 3 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ.....	61
Бричник Ю. В., Шпортько О. В. Автоматизація постановки на контроль періодично виконуваних документів.....	62
Литвинська С. В., Білоус Ю. В. Функціонування автоматизованої системи діловодства Верховного Суду України	64
Прігунов О. В., Щєбивок Н. В. Зберігання документів у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	66
Щєрбіна О. С., Гаврилюк Л. Б. Автоматизація управління документованою інформацією.....	68
Щєрбіна О. С., Поліщук Н. Л. Вплив інформаційних ресурсів на забезпечення розвитку і безпеки підприємства.....	70
СЕКЦІЯ 4 ФАХОВА ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА	73
Артюхова Л. В. Інноваційна діяльність у сучасних освітніх закладах культури: досвід, проблеми, перспективи	74
Артюхова Л. В. Реформування фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства (з досвіду роботи викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін та діловодства Тульчинського училища культури).....	77
Бордюк В. М. Ефективність тренінгу офісного працівника.....	79
Ватковська М. Г. Дистанційна освіта в сучасному інформаційному просторі.....	83
Гадомська О. П. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери	85
Глазунова Л. В. Дистанційний курс «електронна бібліографія»: можливості професійного розвитку бібліотекарів-бібліографів України.....	87
Грабар Н. Г. Формування творчого потенціалу бібліотечних фахівців у інформаційно-комунікаційну добу.....	89
Демчина Л. І. Світовий досвід документологічної підготовки як компоненти бібліотечно-інформаційної освіти.....	92
Дєрбєньова Л. В. Документна лінгвістика у документно-інформаційній комунікації.....	95
Дікунова О. А. Інформаційно-технологічна підготовка у системі професійного розвитку фахівців бібліотеки вищого навчального закладу	97
Жук В. М. Роль дисципліни «паблік рілейшнз і бібліотека» в підготовці бібліотечних фахівців у Рівненському державному гуманітарному університеті	99
Заєрківна М. О. Маркетинговий консалтинг: сутність та загальна характеристика	101
Зозуля С. М. Формування професійних компетентностей бібліотечних працівників у контексті модернізації науково-інформаційної діяльності книгозбірень	103
Карнаух І. А. Бібліотечні працівники на дистанційних курсах Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» «куратор змісту».....	106
Карpenko O. O. Libraries as learning organizations for improving the effectiveness of the library management.....	109

Кондратюк М. М. Підвищення інформаційно-технологічної компетенції викладача дисциплін документно-комунікаційного циклу.....	111
Кухаренко А. Л. Бібліотека вищого навчального закладу — генератор світоглядних цінностей студентської молоді	113
Матвійчук О. Є. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка	115
Мельник С. М. Этическая составляющая профессиональной деятельности современного специалиста-документоведа.....	117
Мірошниченко А. А. Особливості віддаленого доступу до знань.....	120
Парафійник Н. І. Інформаційно-аналітичні практики як складова фахової підготовки інформаційних та бібліотечних спеціалістів	122
Польова Т. В. Сучасні принципи формування інформаційного забезпечення наукових досліджень	124
Попчук О. В. Поєднання теоретичного та практичного аспектів у формуванні професійної культури майбутніх документознавців	126
Попчук Н. М. Електронна база даних щодо якості освіти у вищому навчальному закладі	128
Сілкова Г. В. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: нова спеціальність чи модифікація існуючих професійних компетенцій?.....	130
Соляник А. А. Зміст інваріантної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 029 «інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	133
Татакі О. О. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище як засіб модернізації вищої освіти	136
Ткаченко О. О. Основні складові категорії позиціонування.....	138
Томчик В. О. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери.....	140
Черніговець Т. І. Інтерактивні методи — важливий чинник оптимізації професійної підготовки офісних працівників у вищому навчальному закладі	143
Якубовська М. Г. Ефективні засоби навчання риторики (з досвіду викладання дисципліни майбутнім фахівцям із документознавства та інформаційної діяльності).....	145
СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	148
Анісімова О. М., Сумарук Н. Ю. Розбудова електронної взаємодії для ефективного функціонування органів місцевого самоврядування	149
Бережняк О. В. Видання зарубіжної художньої літератури в Україні у 2001—2010 рр. (за результатами бібліометричного аналізу)	151
Бурківська Л. Ю., Григораш С. М. Соціальна проблематика регіональної преси	153
Бучковська О. Ю. Культурна комунікація як компонент культурного розвитку людини	156
Волинець В. О. Мультимедіа як феномен культури.....	158
Карпюк Д. В. Визначення поняття «електронний документ»: український досвід.....	160
Крет О. В. Особливості інформаційно-комунікаційної співпраці державних структур України з громадськістю щодо забезпечення процесу впровадження транспарентності державної влади	162

Крет Р. М. Інтернет як засіб масової комунікації	164
Кукушкін О. М. Аналіз стану рекламно-комунікаційного ринку України у 2013—2015 роках та перспективи його розвитку в 2016 році	166
Мельник С. П. Про особливості міфологічного маніпулювання в агітаційно-пропагандистській діяльності (на прикладі використання міфообразів).....	169
М'якота А. Р. Віртуальний тур як інноваційний метод презентаційної діяльності вищого навчального закладу.....	172
Петренко О. В. Статистика друку дитячої книги в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.....	174
Рабчун І. В., Рабчун О. С., Товт І. С. Організація інформаційних систем у віртуальному середовищі	180
Трач Ю. В. Дослідження молодіжних субкультур як один із пріоритетних напрямів у культурології.....	181
Швецова-Водка Г. М. Дискусійні питання визначення функцій документа.....	183
Шлапак І. М. Науково-технічний переклад як різновид міжкультурної комунікації.....	185
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	188

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія:

Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко

Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

Відповідальна за випуск: Г. В. Сілкова

Підписано до друку 22.03.16

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 10,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12